

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

**Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)**

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

Потери продуктивности рабочей силы в результате заболеваемости и смертности от загрязнения атмосферы в мире оценены в 161 млрд.долл. В России ущерб составляет 0,6% ВВП по оценкам Всемирного Банка The Little Green Data Book 2015.

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

професор **Сотник І.М.**, студент гр. ЕДм-52а/2у **Треус А.А.**
Сумський державний університет (Україна)

Питання енерго- і ресурсозбереження гостро постало перед Україною ще з часів здобуття незалежності. Останніми роками воно все більше потребує уваги, адже тісно пов'язане з проблемою забезпечення енергетичної безпеки країни. Так, сьогодні набувають популярності проекти із заміни природного газу твердим паливом, зокрема деревиною. На цьому тлі перед державою постає питання раціонального використання лісових ресурсів, що вимагає вдосконалення відповідного законодавства, посилення контролю за та ефективного менеджменту в лісозаготівельній галузі.

Необхідність зміни управлінських підходів у сфері вітчизняного лісогосподарювання обумовлюється, насамперед, незбалансованістю сучасних процесів вирубки та відновлення лісових насаджень в Україні. За даними Держкомстату [2] у 2008-2014 рр. обсяги заготівлі ліквідної деревини змінювалися неістотно, натомість розміри площ відтворення лісів неухильно зменшувалися (табл. 1).

Таблиця 1 – Обсяги заготівель ліквідної деревини та площі відтворення лісів в Україні у 2008 – 2014 рр. (за даними [2])

Показник	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Заготівля ліквідної деревини, тис. м ³	17687,5	15876,5	16145,6	19746,2	19763,6	20340	18333,1
Відтворення лісів, тис. га	80,2	80,9	70,1	72,4	70,1	67,7	58

Такі результати є наслідком некомпетентного господарювання та відсутності обґрунтованої стратегії збереження й економії лісових ресурсів. Сучасний стан речей у досліджуваній галузі потребує негайних змін, адже одним з головних положень теорії сталого розвитку, до якого прагне світова спільнота, є відповідність темпів споживання і відновлення природних ресурсів [4, с. 161].

Цьогорічні зміни в українському законодавстві, зокрема ухвалення За-

кону № 325-VIII від 9.04.2015 р. про заборону на десять років експорту з України необробленої деревини (лісу-кругляка) [3], є позитивним вектором як для розвитку галузі, так і для національної економіки в цілому. Проте лісова промисловість України сьогодні має низку й інших невирішених проблем, у тому числі найактуальніша з них – припинення незаконних рубок. Так, за даними Київського еколого-культурного центру, Україна щороку втрачає понад 330 гектарів лісу внаслідок незаконних вирубок природно-заповідного фонду (ПЗФ) [1]. Систематично порушується ст. 9-1 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», коли департаменти екології та природних ресурсів обласних держадміністрацій видають ліміти і дозволи на санітарні та інші рубки в об'єктах ПЗФ. У 2014–2015 роках такі порушення були виявлені в 7 департаментах: Одеської, Херсонської, Сумської та Чернігівської областей, а також у департаментах екології та природних ресурсів м. Полтави, Львова та Києва [1]. У цьому випадку йдеться не лише про незаконне лісокористування, а й про шкоду іншим галузям господарства, наприклад, рекреаційній.

Нераціональне використання лісових ресурсів призводить до економічних та екологічних збитків у багатьох секторах національної економіки. Тому на сучасному етапі для керівництва держави і регіонів є доцільним сфокусувати увагу на проблемі забезпечення ефективного менеджменту лісокористування, зокрема, активізувавши роботу за такими напрямками: 1) розробити та реалізовувати національну стратегію ощадливого використання лісових ресурсів з урахуванням сучасних реалій лісогосподарського сектору, а саме тенденцій до скорочення площ лісових насаджень в країні; 2) удосконалити законодавчу базу з питань лісозбереження, зокрема посиливши відповідальність суб'єктів господарювання за незаконні рубки; 3) обмежити видачу лімітів на вирубку лісу з метою уповільнення скорочення площ лісових насаджень України; 4) відмовитися від суцільних рубок з метою мінімізації шкоди лісам і пришвидшення відновлення лісових насаджень; 5) посилити контроль за незаконними вирубками, створивши регіональні комісії контролю при обласних радах тощо.

1. Миколок О. Деревина із... заповідника / О. Миколок // День. – 29.10.2015. – № 196. – С. 9.

2. Основні показники ведення лісогосподарської діяльності за регіонами [Електронний ресурс] / Державна служба статистики, 2015. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Про внесення змін до Закону України «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів підприємницької діяльності, пов'язаної з реалізацією та експортом лісоматеріалів» щодо тимчасової заборони експорту лісоматеріалів у необробленому вигляді : закон України № 325-VIII від 9.04.2015 р. [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 31. – Ст. 291. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/325-19>.

4. Устойчивое развитие: теория, методика, практика: учебник / под ред. проф. Л. Г. Мельника. – Сумы : Университетская книга, 2009. – 1216 с.

ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ ЗНИЖЕННЯ ЕКОДЕСТРУКТИВНОГО